

Socialdepartementet

Remissvar En förändrad abortlag – för en god, säker och tillgänglig abortvård (SOU 2025:10)

S2025/00219

Institutet för mänskliga rättigheter har blivit anmodade att lämna ett yttrande över promemorian **En förändrad abortlag – för en god, säker och tillgänglig abortvård (SOU 2025:10)**. Yttrandet sker inom ramen för institutets uppgift att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige, med utgångspunkt i våra grundlagar och för Sverige folkrättsligt bindande förpliktelser inom området mänskliga rättigheter. Institutet har även en särskild roll som oberoende nationell mekanism enligt artikel 33.2 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (funktionsrättskonventionen).

Sammanfattning

Institutet för mänskliga rättigheter delar utredarens bedömning om att skyddet för aborträtten bör stärkas och **tillstyrker** förslaget om en förändrad abortlag i sin helhet. I utgångspunkt handlar tillgången till en god och säker abortvård om rätten till självbestämmande över den egna kroppen. Enligt Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och flera FN konventioner om mänskliga rättigheter har individen rätt till respekt för sitt privatliv och personlig autonomi, något som även har framhållits av FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor.¹

¹ Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, artikel 8. Se även Kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor (1999), Allmän kommentar nr 24 om kvinnor och hälsa (artikel 12 i den internationella konventionen om avskaffande av diskriminering av kvinnor), A/54/38/Rev.1, para. 31.

Europadomstolen har i sin praxis fastställt att rätten till privatliv omfattar rätten till personlig autonomi.² Att lagstadga om en tydlig rätt till abort stärker denna rättighet, eftersom tillgången till reproduktiv hälsa är en central del av rätten till privatliv och självbestämmande. Aborträtten är också tätt förknippad med andra rättigheter såsom rätten till liv³, rätten till icke-diskriminering⁴ och rätten till hälsa.⁵

Övergripande synpunkter

Institutet för mänskliga rättigheter konstaterar, i likhet med utredningen, att rätten till abort är en del av rätten till sexuell och reproduktiv hälsa i enlighet med FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ESK-kommittén).⁶ Enligt ESK-kommittén har de stater som anslutit sig till konventionen en omedelbar skyldighet att avskaffa diskriminering mot individer och grupper samt att säkerställa deras lika rätt till sexuell och reproduktiv hälsa, vilket inkluderar tillgängligheten till abortvård.⁷ För att uppfylla detta måste staterna avskaffa eller ändra lagar och politiska beslut som begränsar vissa individer eller grupperns möjlighet att åtnjuta denna rättighet. Dessutom bör staterna garantera att alla har likvärdig tillgång till information, varor och tjänster inom området sexuell och reproduktiv hälsa, bland annat genom att avlägsna de

² Europadomstolen [stor kammare], *A, B och C mot Irland*, dom den 16 december 2010, ansökan nr 25579/05, para. 212ff; och *Tysiäc mot Polen*, dom den 20 mars 2007, ansökan nr 5410/03, para. 105–107.

³ FN:s kommitté för mänskliga rättigheter (2018), Allmän kommentar nr 36 om rätten till liv, CCPR/C/GC/36, 2018, para. 8; och CEDAW Committee Concluding Observations to Colombia, U.N. Doc. A/54/38, 199, para. 393.

⁴ Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, artikel 2.2; Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, artikel 12; Protokoll nr 12 till konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, artikel 1; och Internationella konventionen om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor, artikel 2.

⁵ Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, artikel 12.

⁶ SOU 2025:10, avsnitt 7.1.3.

⁷ Kommittén för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (2016), Allmän kommentar nr 22 om rätten till sexuell och reproduktiv hälsa (artikel 12 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter), E/C.12/GC/22, para. 33–34.

hinder som särskilt drabbar vissa grupper.⁸ För att förebygga oönskade graviditeter och osäkra aborter måste staterna avreglera restriktiva abortlagar, garantera kvinnor och flickor tillgång till säkra aborttjänster och god vård efter abort, bland annat genom utbildning av vårdpersonal.⁹

Institutet för mänskliga rättigheter instämmer i att de sammantagna förslagen stärker tillgängligheten till en god och säker abortvård i enlighet med de mänskliga rättigheter Sverige har åtagit sig att upprätthålla. Vi vill särskilt betona vikten av att personer med funktionsnedsättning har likvärdig tillgång till vårdinrättningar och tjänster inom abortvården.¹⁰ Därför är det avgörande att utreda vilka konsekvenser ett förslag har för personer med funktionsnedsättning, i enlighet med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, vad gäller exempelvis utvecklingen av digitalvård. Något som utredningen inte belyser.

Mot denna bakgrund tillstyrker Institutet för mänskliga rättigheter utredningens förslag i sin helhet eftersom det är ett viktigt steg för att uppfylla Sveriges skyldigheter enligt bland annat den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och internationella konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, samt för att garantera jämlik tillgång till vård, information och tjänster för alla.

Ärendets handläggning

Detta remissvar har beslutats av direktören Fredrik Malmberg och föredragits av utredaren Abigail Booth. I den slutliga beredningen har även ställföreträdande direktören Charlotte Palmstierna deltagit.

⁸ Kommittén för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (2016), Allmän kommentar nr 22 om rätten till sexuell och reproduktiv hälsa (artikel 12 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter), E/C.12/GC/22, para. 33–34.

⁹ Kommittén för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (2016), Allmän kommentar nr 22 om rätten till sexuell och reproduktiv hälsa (artikel 12 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter), E/C.12/GC/22, para. 28. Se även, Kommittén för barnets rättigheter (2013), Allmän kommentar nr 15 om barnets rätt till den högsta uppnåeliga hälsostandarden (artikel 24 i den internationella konventionen om barnets rättigheter), CRC/C/GC/15, para 56.

¹⁰ Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 9.

Fredrik Malmberg

Direktör